

CANON

samenlevingsopbouw

voorproef

INHOUD

- 1892** **Buurthuizen**
Ankerpunten voor samenlevingsopbouw
- 1925** **Vereeniging voor den Opbouw van Drenthe**
Bakermat van samenlevingsopbouw
- 1947** **Provinciale Opbouworganen**
De verspreiding van samenlevingsopbouw over Nederland
- 1953** **Gradus Hendriks**
Architect van de samenlevingsopbouw
- 1960** **Jo Boer**
Grande dame van het Nederlandse opbouwwerk
- 1963** **Opleiden voor opbouwwerk**
Aarzelend begin van het vakonderwijs
- 1965** **Nederlands Instituut voor Maatschappelijke Opbouw**
Kenniscentrum voor een vakgebied in opkomst
- 1971** **Categoriaal opbouwwerk en doelgroepenemancipatie**
De ontginning van een nieuw werktein
- 1974** **Heftige methodenstrijd**
Planmatig werken versus de klassenstrijd
- 1975** **De slag om de stadsvernieuwing**
Opbouwwerkers aan een nieuwe frontlinie
- 1980** **Rotterdam: opbouwwerkhoofdstad NL**
Bewoners als opdrachtgevers van professionals
- 1982** **Landelijk Platform/Centrum Opbouwwerk**
Broedplaats van professionele ontwikkeling

- 1982 **MO/Samenlevingsopbouw**
Een eigen vakpers
- 1983 **Feminisering van samenlevingsopbouw**
Late inbraak in een mannenbolwerk
- 1985 **Einde van het maakbaarheidsoptimisme**
De beroepsgroep in het nauw
- 1989 **Wetenschappelijke leerstoel opbouwwerk**
Moeizaam huwelijk tussen wetenschap en praktijk
- 1989 **Sociale vernieuwing, Opzoomen & wijkenaanpak**
Een nieuwe opdracht: werken aan sociale cohesie
- 2004 **Vitaal platteland en het dorpsopbouwwerk**
Mondige burgers komen op voor meer leefbaarheid
- 2005 **Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners**
De kracht van bewoners versterken
- 2007 **Einde exclusiviteit van het opbouwwerk**
De functie overvleugelt het vak
- 2011 **Burgerkracht en wijkteams**
Gezocht: professionals met samenlevingsopbouwgenen
- 2013 **Van De eenzame fietser tot Krachtproef**
Het taai gevecht voor een werkzame beroepsorganisatie
- 2019 **Sociale basis en opbouwwerk**
Op zoek naar solide relatie tussen bewoners, professionals en instituties
- 2020 **Digitalisering & samenlevingsopbouw**
Een prille relatie die nog moet opbloeien
- 2022 **De wederopstanding van de samenlevingsopbouw?**
Een kritische blik op de toekomst

1953

Gradus Hendriks

Architect van de samenlevingsopbouw

Gradus Hendriks in 1977, bij de viering van het 25-jarig bestaan van het ministerie.

MAATSCHAPPELIJK OPBOUWERK – WEDEROPBOUW – MARSHALL – HULP – RODE BOEKJE

Dertig jaar lang zet Gradus Hendriks als topambtenaar op twee achtereenvolgende welzijnsministeries de lijnen uit. Geïnspireerd door het Amerikaanse ‘community organization’ ontpopt hij zich als een belangrijk promotor van het opbouwwerk en de samenlevingsopbouw. Zijn gedachtegoed en de daarop gebaseerde beleidsprogramma’s zijn van grote waarde voor de ontwikkeling van de nieuwe werksoort.

Gradus Hendriks – geboren in 1920 – maakt de economische crisis van de jaren dertig als jongeling mee. De sociale gevolgen daarvan raken hem diep, evenals de ellende van de Tweede Wereldoorlog. In 1948 studeert hij af aan de Rijksuniversiteit Utrecht in de sociografie en economie. In de vijf jaar daarna werkt hij als sociaal-geograaf bij de Provinciale Planologische Dienst in Overijssel. In 1953 promoveert hij bij professor Groenman, één van de grondleggers van de sociografie in Nederland. Zijn dissertatie is een uitvoerige etnografische studie over Kampen. Gradus Hendriks is een exponent van een aan de weg timmerende generatie sociografen. De beoefenaars van deze nieuwe academische discipline brengen op gedetailleerde wijze sociale, culturele en economische veranderingen in kaart. Zij willen begrijpen hoe deze van invloed zijn op de ontwikkeling van lokale gemeenschappen.

Pionieren op het ministerie

In hetzelfde jaar als waarin Gradus Hendriks zijn proefschrift voltooit, in 1953, treedt hij in dienst van het net opgerichte Ministerie van Maatschappelijk Werk dat hij amper kent. Hij wordt al snel hoofd van de afdeling OMO, een afkorting voor Onderzoek en Maatschappelijk Opbouwwerk.

Dat hij als overtuigde PvdA’er op een door katholieken en het maatschappelijk werk gedomineerd ministerie terechtkomt, brengt hem niet van zijn stuk. Van meet af aan werkt hij intensief samen met de katholieke Piet van Loon (afkomstig van het Provinciaal

Studiereizen om in Amerika kennis te nemen van 'community organization' hebben grote invloed op de ontwikkeling van het opbouwwerk in Nederland. Op de foto zien we Gradus Hendriks (rechts) in 1954 met zijn reisgezelschap op bezoek in Chicago.

opbouwwerk het vliegwiel voor de introductie van het concept 'community organization'. Grote impact heeft een studiereis naar Amerika in 1954. Deze vindt plaats in het kader van de Marshall-hulp. In de projecten die bezocht worden, draait het om het moderniseren van het platteland, een proces waarin de agrarische bevolking moet worden 'meegenomen'. Volgens Hendriks wordt door de reis een beweging gemaakt van 'niets weten' naar 'iets weten'. Van intensieve kennisoverdracht is nog geen sprake, maar Amerika is sindsdien onmiskenbaar het gidsland.

Met Gradus Hendriks in de regierol komt gaandeweg het landelijk beleid - al experimenterend - van de grond. Politieke wegbereider is Marga Klompé, die in 1956 de eerste vrouwelijke minister in Nederland wordt. Voor haar, en voor de regerende rooms-rode coalitie, is samenlevingsopbouw een vanzelfsprekende overheids-taak.

Profeet en promotor

Inmiddels raakt het opbouwwerk door de fors toenemende subsidiëring en wetgeving behoorlijk geïnstitutionaliseerd. In 1971 culmineert dit in de 'Rijkssubsidieregeling voor werkzaamheden en voorzieningen met betrekking tot de samenlevingsopbouw'.

Opbouworgaan Noord-Brabant, socioloog en de hoogste ambtenaar op het ministerie) en de protestant Ab Gijsbers (ex-belastinginspecteur uit Gorinchem). Gedrieën bouwen zij het departement uit. In de jaren vijftig komt er meer aandacht voor de collectieve kant van het sociaal werk. Samenlevingsopbouw gaat in het beleid een steeds prominenter plaats innemen. Eerst heet deze werksort in opkomst nog 'maatschappelijk opbouwwerk', maar vanaf 1963 is 'samenlevingsopbouw' de nieuwe beleidsnoemer. Deze relatief nieuwe vorm van sociaal werk is nauw verbonden met de meer algemene taak tot economische wederopbouw en sociale modernisering van het land. Dit verschaft Hendriks en de zijnen ruimte om samenlevingsopbouw op de kaart te zetten.

In de tweede helft van de jaren vijftig is het maatschappelijk

Gradus Hendriks houdt vele honderden lezingen over samenlevingsopbouw. Het Ministerie van Maatschappelijk Werk geeft een groot deel ervan in gebundelde vorm uit. Deze publicatie stamt uit 1961.

In de wandelgangen bij wat toen het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (CRM) heet, wordt dit losbladig systeem met rode kaft schertsend ook wel 'het rode boekje' genoemd. Vonhoff, de toenmalige VVD-staatsecretaris van CRM, spreekt van een zich 'automatisch uitdijend heeal'. Tijdens, maar vooral na de val van het kabinet-Den Uyl in 1977, gaat de wind beetje bij beetje uit een andere hoek

waaien. Landelijke wetgeving en centrale overheidssturing komen onder vuur te liggen. De oude generatie ambtenaren, met name Gijsbers en Hendriks, hebben grote moeite met het decentralisatiestreven dat zij zien als een aantasting van de democratische gelijkheid. Hendriks haakt langzamerhand af.

Eind 1983, op 63-jarige leeftijd, gaat hij met pensioen. Hij blijft zich actief inzetten voor het opbouwwerk. Hendriks groeit in zijn ambtelijke loopbaan uit tot een actieve promotor van de samenlevingsopbouw in Nederland. Hij heeft het tij mee en zit in een strategisch gunstige positie. Het ministerie waar hij werkzaam is, is niet alleen een krachtige beleidsmachine, maar fungeert – zeker in de jaren vijftig en zestig – ook als brandpunt voor kennisontwikkeling en ideeënoverdracht in het vakgebied.

Zijn adagium dat burgers mee moeten beslissen over de inhoud en opzet van welzijns- en zorgvoorzieningen heeft nog altijd geldigheidswaarde. Hendriks wijst op de nadelen van bureaucratisering en schaalvergroting. Hij pleit voor kleinschalige, professioneel georganiseerde voorzieningen in de wijk, waarbij de burgers zeggenschap krijgen.

Ruim na zijn pensionering wordt Hendriks' naam verbonden aan een stichting onder auspiciën waarvan een bijzondere leerstoel voor het opbouwwerk in het leven wordt geroepen. In het jaar voor zijn dood is hij nog aanwezig bij de oratie van de tweede hoogleraar, Talja Blokland. Gradus Hendriks sterft op hoge leeftijd, in 2007.

Marga Klompé: 'Overheidstaak'

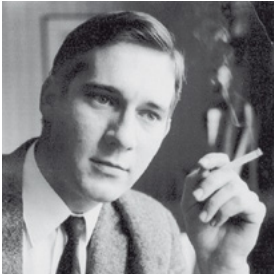
Vanaf 1963 is samenlevingsopbouw de noemer voor de subsidiëring van het opbouwwerk. Politieke wegbereider is Marga Klompé, de eerste vrouwelijke minister in Nederland. Zij leidt vanaf 1956 het vier jaar daarvoor opgerichte Ministerie van Maatschappelijk Werk. Klompé heeft de samenlevingsopbouw hoog zitten. Voor haar is dit een onmisbare

overheidstaak. Bij de begrotingsbehandeling in 1968 schetst ze de betekenis ervan: 'Het gaat hier om een proces, dat bewust in gang wordt gezet om een territoriale samenleving – een dorp, een wijk, een streek – direct te activeren, en daarbij de bevolking te

brenge tot inspraak, tot medezeggenschap en tot het mede-dragen van het beleid voor het welzijn, in de buurt, in het dorp, in de streek. Het is dan de functie van het opbouwwerk, dit proces in gang te zetten, te begeleiden, vorm en inhoud te geven.'

1982

Landelijk Platform/Centrum Opbouwwerk (LPO/LCO) Broedplaats van professionele ontwikkeling

Wil van de Leur verhuist in 1979 vanuit Leeuwarden naar Den Haag. In de Friese hoofdstad heeft hij als directeur van het Centraal Orgaan Leeuwarden (COL) het opbouwwerk op de kaart gezet en wat hij in Leeuwarden had gedaan wil hij nu landelijk gaan doen. Als het door hem opgerichte LPO een logo nodig heeft, draait hij het beeldmerk van het COL eenvoudig 180 graden om, zoals een attente *Volkskrant*-lezer ontdekt. Van de Leur is een man van praktische en snelle oplossingen.

BONTE WAAIER AAN ACTIVITEITEN – BEROEPSORGANISATIE – METHODIEKONTWIKKEUNG – BEWONERSORGANISATIE

Het Landelijk Platform Opbouwwerk groeit na zijn oprichting snel uit tot een kraamkamer van allerhande initiatieven op het vakgebied. Vijfentwintig jaar lang maakt het zich sterk voor professionele ontwikkeling. Het instituut kwijt zich met volle overgave van deze taak. Totdat het vak opbouwwerk zijn glans verliest en Haagse plannenmakers roet in het eten gooien.

Drijvende kracht achter de oprichting van het Landelijk Platform Opbouwwerk (LPO) is Wil van de Leur. Begonnen als opbouwwerker in Leeuwarden is hij vanaf 1978 als stafmedewerker samenlevingsopbouw in dienst bij de Nationale Raad voor Maatschappelijk Welzijn (NRMW). Dit is een tamelijk ouderwetse koepelorganisatie waar de regenten van het maatschappelijk werk de koers bepalen. Zij hebben weinig op met opbouwwerkers. In hun ogen zijn die te links en te warrig. Voor Van de Leur is het al snel duidelijk dat het opbouwwerk een zelfstandige organisatie nodig heeft om zich als vak vrijuit te ontwikkelen. Die opvatting krijgt steun van topambtenaar Gradus Hendriks, die bepaald niet tevreden is dat zijn levenswerk verstrikt is geraakt in ideologische scherpslijperij. Vlak voor zijn pensioendatum kent hij Van de Leur 75.000 gulden toe om een zelfstandige organisatie op poten te zetten. Zo start in 1982 het LPO. Dan nog met een kleine bezetting.

Kraamkamer

Een bonte waaier aan activiteiten wordt ontplooid. Zo houdt het LPO zich bezig met onderwijsvoorrangsbeleid, stadsvernieuwing,

werk- en welzijnsprojecten, milieu en vergroening van wijken, wonen in combinatie met stedelijke en sociale vernieuwing, achterstandsbeleid, WAO-beraden en de mogelijkheden van automatisering. En niet onbelangrijk: het LPO richt het Landelijk Samenwerkingsverband Achterstandsgebieden (LSA) op. Over deze en tal van andere onderwerpen wordt met grote regelmaat in het maandelijks verschijnende Mededelingen Opbouwwerk geschreven. Steeds gaat het om het ondersteunen van

Mededelingen Opbouwwerk is vanaf 1982 het informatieblad van het LPO/LCO. In 1993 verandert de naam in *MO/Samenlevingsopbouw*, dat in 2012 opgaat in het *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*.

initiatieven van onderop, om het sterker maken van bewoners-actiegroepen. Het LPO wil ervoor zorgen dat dit secuur en vasthoudend gebeurt. Met hoogdravende en al te theoretische exercities heeft men in het Haagse LPO-kantoor weinig op. Het instituut trekt er hard aan om van het vak opbouwwerk een erkend beroep te maken. Dat gaat echter uiterst moeizaam. De populariteit van het welzijnswerk, waaronder het opbouwwerk, neemt in het no-nonsense-klimaat van de jaren tachtig zienderogen af. Voor Van de Leur is dat reden om een lobby te starten voor een eigen leerstoel voor het opbouwwerk.

Houdini-act

Al vrij snel pakken zich donkere wolken samen boven het LPO. Achtergrond is de in 1989 ingezette Herstructurering Landelijke Organisaties (HLO). Door deze van overheidswege gestarte operatie zou het LPO zijn zelfstandigheid verliezen en worden opgeslokt door een grotere organisatie, het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW). Het plan is om in deze nieuwe instelling alle in het land bestaande ondersteuningsorganisaties op het brede welzijnsterrein onder te brengen. Van de Leur en zijn staf spreken al hun Haagse contacten aan om aan deze bestuurlijke ingreep te ontsnappen. Het slaagt daar als enige organisatie wonderwel in. Deze Houdini-act wordt een paar jaar later herhaald. Hierdoor blijft ook de tweede poging om het LPO onder de vlag van het NIZW te brengen zonder resultaat. Wel moet het LPO samengaan met de vier Werkplaatsen Opbouwwerk die in het land bestaan. Het gaat vanaf 1993 verder als

Landelijk Centrum Opbouwwerk (LCO). Het LCO blijft onvermoeibaar ijveren voor de verdere beroepsontwikkeling en beroepsprofilering van het opbouwwerk. Het centrum telt halverwege de jaren negentig drie vestigingen, in Den Haag, Sittard en Zwolle, met bij elkaar zo'n twintig medewerkers. Samen met de Gradus Hendriks Stichting wordt een reeks publicaties op poten gezet om de theorievorming en werkontwikkeling op een hoger plan te tillen.

Uit de gratie

Lastig voor het LPO is dat samenlevingsopbouw minder en minder het vanzelfsprekende domein is van één professie: het opbouwwerk. Meerdere beroepsgroepen betreden het voormalige exclusieve werkteerrein. De jaarlijkse Vakconferenties, die door honderden opbouwwerkers worden bezocht, kunnen die trend niet stoppen. In 2001 wordt vanuit het LCO geprobeerd om met een beroepsorganisatie van opbouwwerkers het tij te keren, maar de BON (Beroepsorganisatie van Opbouwwerkers Nederland) is geen succes. Nederland telt rond de eeuwwisseling zo'n tweeduizend opbouwwerkers, maar slechts een kleine honderd van hen sluit zich bij de BON aan.

Een andere teleurstelling is dat het succesvolle Landelijk Samenwerkingsverband Achterstandsgebieden zich losmaakt van het LCO. Kennis- en methodiekontwikkeling ten dienste van bewonersorganisaties behoort in de ogen van staf en directie tot de kern van het LCO. Bewonersgroepen en LSA-voortrekker Henk Cornelissen denken daar anders over. In 2005 verlaten zij het LCO.

Als het ministerie in datzelfde jaar nogmaals probeert om het LCO onder te brengen in een grotere landelijke organisatie is de druk te groot. Het lukt niet om voor de derde keer de dreiging te ontlopen. Het opbouwwerk is uit de Haagse gratie geraakt. Op 1 januari 2007 trekken de medewerkers van het LCO, inclusief een gefrustreerde Van de Leur, in bij Movisie aan de Catharijnesingel in Utrecht. Een half jaar later overlijdt de 63-jarige Wil van de Leur, op dat moment precies een kwart eeuw hét gezicht van het opbouwwerk in Nederland.

Op 1 januari 2007 trekken de laatste medewerkers van het LCO in bij Movisie aan de Catharijnesingel in Utrecht. De beroeps- en methodiekontwikkeling van het opbouwwerk is vanaf dat moment een verantwoordelijkheid van dit brede kennisinstituut.

Burgerkracht en wijkteams

Gezocht: professionals met samenlevingsopbouwgenen

DECENTRALISATIES – BEZUINIGINGEN – GENERALISTEN – BURGGERICHTE ACTIVITEITEN

Als bij toverslag is daar het woord burgerkracht. In de kortst mogelijke tijd is het een gevleugeld begrip. Het sluit naadloos aan bij de al langer bestaande kritiek op de verzorgingsstaat. Die zou door zijn overmaat aan institutionalisering verstikkend werken. Sociale wijkteams worden geacht de aanjager van burgerkracht te zijn. Maar daar komt weinig van terecht. Misschien is meer samenlevingsopbouw een remedie.

Als Nico de Boer en Jos van der Lans begin 2011 klaar zijn met hun essay over de toekomst van het welzijnswerk zoeken ze een tot de verbeelding sprekende titel. Dat wil niet echt lukken, tot Nico de Boer suggereert om 'Burgerkracht' boven het verhaal te zetten. Het woord bestaat weliswaar niet, googelen levert alleen treffers op over een Mexicaanse bevrijdingsbeweging, dus origineler kan bijna niet. Bovendien drukt de term goed uit wat de auteurs willen zeggen: burgers moeten sturing geven aan het welzijnswerk. Zo komt het woord op de voorpagina van het essay en nog geen twee jaar later staat het in nagenoeg elke beleidsnota over het sociaal domein.

Participatiesamenleving

De gedachtegang achter de term burgerkracht sluit goed aan bij de al langer bestaande kritiek op de verzorgingsstaat. Deze maakt mensen te zeer afhankelijk en ontnemt hun grotendeels de regie over het eigen leven, zo luidt de analyse. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2007 ademt deze geest al uit. Het motto is: voortaan moeten zorg- en welzijnsprofessionals anders gaan werken. Dit noemt men toepasselijk: Welzijn Nieuwe Stijl. Deze nieuwe denkwijze komt in een stroomversnelling als Koning Willem-Alexander in de troonrede van 2013 de term participatiesamenleving omarmt. Namens het kabinet roept hij alle Nederlanders op om zoveel mogelijk mee te doen in de samenleving en beter naar elkaar om te kijken. Naast instemming roept de nieuwe

Vanaf 2015 portretteert het tijdschrift *Zorg + Welzijn* elke maand een wijkteam en laat er na een jaar een analyse op los: de gemiddelde groepsgrootte is 12, de gemiddelde leeftijd schommelt rondom de 40, 45 jaar en de teams bestaan voor driekwart uit vrouwen. De drie foto's vormen een uitsnede van een totaaloverzicht dat verschijnt in mei 2016.

Nico de Boer

Nico de Boer (1955-2019) was andragoog, journalist en zelfstandig onderzoeker. Hij heeft vele publicaties op zijn naam staan over sociaal werk, samenlevingsopbouw en wijkgericht werken. Zijn hele arbeidzame leven verdiepte hij zich in de achtergronden van de 'institutionele logica' van de sociale sector. Voortdurend stelde hij zich daarbij de vraag hoe burgers en professionals weer meer het heft in handen kunnen krijgen. Hij was sterk verbonden met de wereld van het opbouwwerk en drukte een belangrijk stempel op de discussies in dit vakgebied.

term ook maatschappelijke weerstand op. Verworvenheden als individuele keuzevrijheid en persoonlijke onafhankelijkheid worden nog steeds als een groot goed gezien. Veelvoorkomende reacties zijn dan ook: "Moet ik dan nog meer doen? Ik doe al genoeg!" En: "Ik ga toch niet mijn buurvrouw douchen en aankleden?"

In de media en het publieke debat wordt de term participatiesamenleving vanwege deze kritiek in één adem genoemd met bezuinigingen. Dit wordt versterkt door de in 2015 ingevoerde decentralisatie die gepaard gaat met een forse inkrimping van budgetten. Gemeenten worden veel meer zelf verantwoordelijk voor de activering en ondersteuning van hun burgers. De grote vraag is: hoe kunnen we de verborgen kracht van burgers (en de hen omringende sociale netwerken) beter zichtbaar maken en benutten? Dit is precies de vraag die De Boer en Van der Lans zich in hun essay stellen. Zij pleiten voor welzijnswerk dat niet in opdracht van de overheid werkt of op een markt opereert, maar dat burgers in de wijken professioneel terzijde staat. Niet toevallig correspondeert dit met de discussie die in de jaren zeventig door en over opbouwwerkers wordt gevoerd: staan welzijnsprofessionals ten dienste van de gemeente of van de bewoners?

Wijkteams

De decentralisaties die vanaf 1 januari 2015 een feit zijn, leiden in vrijwel alle gemeenten tot de stichting van sociale wijkteams. De bedoeling is om ondersteuning op maat en dicht bij de mensen aan te bieden. Ideaaltypisch zijn deze teams een productieve samenwerkingsvorm van verschillende typen individuele hulpverleners en wijkwerkers. De bedoeling is dat de betrokken professionals elkaar in hun expertise versterken. Daardoor is iedereen goed op de hoogte van wat er in de buurt speelt en kan gepaste actie worden ondernomen. Dat blijkt makkelijker opgeschreven dan gedaan. In de praktijk zorgen de hoge werkdruk en de groeiende caseload ervoor dat teamleden zich fixeren op wat ze goed kunnen en waar ze zich vertrouwd bij voelen: ouderwets hulpverleners.

De taak van de wijkteams is tweeledig: het bevorderen van de zelfredzaamheid van bewoners en het faciliteren van maatschappelijke initiatieven van burgers. Het gaat dus om een combinatie van individuele hulpverlening en collectieve actie. Volgens De Boer en Van der Lans is er in de wijkteams daarom behoefte aan 'generalisten die gelijktijdig in de twee klassieke tradities van het sociaal werk staan: het social case work en de community development'. Praktijkstudies tonen aan dat er in de wijkteams een structureel tekort aan samenlevingsopbouw-DNA is. Er schort iets aan de grondhouding van veel sociale professionals, welzijnsmanagers en lokale bestuurders. Het gaat er niet alleen om burgers aan te spreken op hun individuele zelfredzaamheid en hen te helpen bij het inschakelen van het eigen netwerk. Net zo belangrijk is het om ze in contact te brengen met bredere buurtnetwerken en hen deel te laten nemen aan buurtgerichte activiteiten.

Niet voor niks krijgen gemeenten in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning nadrukkelijk de opdracht om de sociale samenhang en de leefbaarheid in buurten te verbeteren. Om daadwerkelijk duurzame ondersteuning te bieden, zouden alle verantwoordelijke partijen in het sociaal domein meer op zoek moeten gaan naar hun samenlevingsopbouwgenen •

Voorpagina *de Volkskrant*, 18 september 2013 – de dag nadat koning Willem-Alexander in zijn eerste Troonrede uitspreekt dat 'de klassieke verzorgingsstaat verandert in een participatiesamenleving. Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving.'

Boekeditie Canon samenlevingsopbouw

Op 31 januari 2020 werd tijdens de Participatielezing van Jos van der Lans de digitale Canon samenlevingsopbouw gelanceerd, als vrucht van een Masterclass waaraan in 2019 vijftien enthousiaste opbouwwerkers, docenten en beleidsmedewerkers deelnamen. Zij hadden zich tot doel gesteld de hernieuwde belangstelling voor samenlevingsopbouw en community work van historische diepgang te voorzien. Het werken aan gemeenschapsvorming in dorpen,

buurten en wijken kent immers al een lange geschiedenis, die inmiddels meer dan een eeuw beslaat.

Deze Canon samenlevingsopbouw staat niet op zich. Hij is onderdeel uit van het online-platform canonsociaalwerk.eu, een wikipendium waar sinds 2007 de brede geschiedenis van de sociale sector wordt ontsloten. Van eerdere Canons, zoals die van de jeugdzorg, gehandicaptenzorg, verslavingszorg, palliatieve zorg, volkshuisvesting en maatschappelijke opvang, zijn met veel succes boekedities gemaakt, die in

een grote behoefte blijken te voorzien. In totaal zijn er meer dan 80.000 van deze Canon-boeken verspreid.

In het najaar van 2021 verschijnt de uit 25 vensters bestaande boekeditie van de Canon samenlevingsopbouw. Grotere aantallen kunnen tegen een sterk gereduceerde prijs worden afgenomen. Dit boekje vormt daarvan een voorproef. Meer informatie over deze uitgave en de wijze van bestellen vindt u op de site: canonsamenlevingsopbouw.nl => boekeditie. Of mail naar: info@canonsociaalwerk.eu.

